

op. 1984

Lipno
Z W Z - AK
Pracka Sabina
ps. "Jadwigo"

DK: 275/275 Pa.

**SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI**

Pracznik Sabina

T. K-275/275 Pom.

Lipno L W Z -

I./1. Relacja *k. 3 s. 1-3*

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora —

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora —

II. Materiały uzupełniające relację *k. 3 s. 1-3*

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —

III./5. Inne ...

IV. Korespondencja

.....

.....

.....

V. Nazwiskowe karty informacyjne *k. 5*

VI. Fotografie *dwa i ikomografii*

1/1. Delajja - Gracka Sabina

1. Delajja Sabiny Grackiej z 24.03.1977
z oświadczeniem Zygmunta Grefkociosa,
mpis oryg. + 2 kop. (mot. z k. 3 s. 1-3
Archi. E. Zawackiej)

Pracka Sabina

Lipno dnia 24 lutego 1977

Lipno

ul. 15 grudnia 50.

I. Dane osobiste

Pracka Sabina, z d. Obrębska, córka Władysława i Antoniny z d. Skrzypińska ur. 1900 r. w Kol Chalin.

Zawód - rolnik. Wykształcenie - szkoła podstawowa.

II. Okres przedwojenny do 1.09.39 r.

Do roku 1936 - przy mężu inwalidzie wojennym z pierwszej wojny światowej. Od roku 1936 prowadziłam gospodarstwo rolne 10 ha w Steklinku, pow. Lipno, które mąż otrzymał z parcelacji jako inwalida wojenny.

III. Okres okupacji do maja 1945 r.

Po wysiedleniu z gospodarstwa zamieszkaliśmy w Kol. Chalin, pow. Lipno. Zarabiałam na życie szyciem i robotami dziewiarskimi. W marcu 1941 r. zostałam przyjęta wraz z mężem Stanisławem po złożeniu przysięgi do organizacji podziemnej Związek Walki Zbrojnej późn. A.K. Przysięgę odebrał odemnie i męża ob. Grefkowicz Zygmunt zam. w Chudzewie, komendant placówki Z.W.Z. na gminę Chalin. Pseudonim mój "Jadwiga" W konspiracji byłam łączniczką między Komendą Placówki a kwaterującym na terenie naszej placówki Szefem Sztabu Komendy Okręgu Pomorze Z.W.Z. krypt. "Luneta". Przeprowadzałam członków konspiracyjnych do wskazanych mi kwater na terenie naszej placówki.

IV Okres powojenny

Po wyzwoleni powróciliśmy na gospodarstwo do Steklinka, na którym pracowałam sama, bo mąż jako inwalida był prawie niezdolny do pracy. Równocześnie pracowałam aktywnie w Kole Gospodyń Wiejskich i Kole Zjednoczonego Stronnictwa Ludowego.

Obecnie po przekazaniu gospodarstwa zamieszkujemy w Lipnie jako renciści.

Podpis:

Pracka

Oświadczenie Niżej podpisany, Grefkowicz Zygmunt, zam. w Chudzewie 87-606 Chalin, stwierdzam, jako były komendant Placówki Z.W.Z. na gminę Chalin wiarygodność powyższych danych. Ob. Pracka Sabina wykonywała powierzone jej obowiązki dzielnie i z poświęceniem.

Podpis:

Gref

Stwierdzam własnoręcznie

podpisan

Elżbieta Zawacka 12.11.77

Elżbieta Zawacka

dezinformacja
 chodzi o Sufę Stab
 jest o Sufę WK Kol Pomorze

- 82

poz. 2757 Pom

data wpisania 12.11.74.

Pracka Sabina

Lipno dnia 24 lutego 1977 r.

Lipno

ul. 15 grudnia 50.

I. Dane osobiste

Pracka Sabina, z d. Obrębska, córka Władysława i Antoniny z d. Skrzypińska ur. 1902 r. w Kol Chalin.

Zawód - rolnik. Wykształcenie - szkoła podstawowa.

II. Okres przedwojenny do 1.09.39 r.

Do roku 1936 - przy mężu inwalidzie wojennym z pierwszej wojny światowej. Od roku 1936 prowadziłam gospodarstwo rolne 10 ha w Steklunku, pow. Lipno, które mąż otrzymał z parcelacji jako inwalida wojenny.

III. Okres okupacji do maja 1945 r.

Po wysiedleniu z gospodarstwa zamieszkaliśmy w Kol. Chalin, pow. Lipno. Zarabiałam na życie szyciem i robotami dziewiarskimi. W marcu 1941 r. zostałam przyjęta wraz z mężem Stanisławem po złożeniu przysięgi do organizacji podziemnej Związek Walki Zbrojnej p.n. A.K. Przysięgę odebrał odemnie i męża ob. Grefkowicz Zygmunt zam. w Chudzewie, komendant placówki Z.W.Z. na gminę ~~Chalin~~ ~~Chalin~~ ~~Chalin~~ w konspiracji byłam łączniczką między Komendą Placówki a kwaterującym na terenie naszej placówki Szefem Sztabu Komendy Okręgu Pomorze Z.W.Z. krypt. "Luneta". Przeprowadzałam członków konspiracyjnych do wskazanych mi kwater na terenie naszej placówki.

IV Okres powojenny

Po wyzwoleni powróciliśmy na gospodarstwo do Steklinka, na którym pracowałam sama, bo mąż jako inwalida był prawie niezdolny do pracy. Równocześnie pracowałam aktywnie w Kole Gospodyń Wiejskich i Kole Zjednoczonego Stronnictwa Ludowego.

Obecnie po przekazaniu gospodarstwa zamieszkujemy w Lipnie jako renciści.

Podpis:

S. Pracka

Świadczenie Niżej podpisany, Grefkowicz Zygmunt, zam. w Chudzewie 87-606 Chalin, stwierdzam, jako były komendant Placówki Z.W.Z. na gminę Chalin wiarygodność powyższych danych. Ob. Pracka Sabina wykonywała powierzone jej obowiązki dzielnie i z poświęceniem.

Podpis:

[Signature]

Stwierdzam zgodność
odpisu z oryginałem

Elżbieta Zawacka

Stwierdzam własnoręczność

12X177 podpis Elżbieta Zawacka

Pracka Sabina

Lipno dnia 24 lutego 1944 roku w Lipnie

Lipno

nr. 15 grudnia 50.

I. Dane osobiste

Pracka Sabina, z d. Obrębska, córka Władysława i Antoniny z d. Skrzypińska ur. 1900 r. w Kol. Chalin.

Zawód - rolnik. Wykształcenie - szkoła podstawowa.

II. Okres przedwojenny do 1.09.39 r.

Do roku 1936 - przy mężu inwalidzie wojennym z pierwszej wojny światowej. Od roku 1936 prowadziłam gospodarstwo rolne 10 ha w Steklunku, pow. Lipno, które mąż otrzymał z parcelacji jako inwalida wojenny.

III. Okres okupacji do maja 1945 r.

Po wysiedleniu z gospodarstwa zamieszkałam w Kol. Chalin, pow. Lipno. Zarabiałam na życie szyciem i robotami dziewiarskimi. W marcu 1941 r. zostałam przyjęta wraz z mężem Stanisławem po złożeniu przysięgi do organizacji podziemnej Związek Walki Zbrojnej póm. A.K. Przysięgę odebrał odemnie i mąż ob. Grefkowiec Zygmunt zam. w Chudzewie, komendant placówki Z.W.Z. na gminę Chalin. Pseudonim mój "Jadwiga" w konspiracji byłam łączniczką między Komendą Placówki a kwaterującym na terenie naszej placówki Szefem Sztabu Komendy Okręgu Pomorze Z.W.Z. krypt. "Luneta". Przeprowadzałam członków konspiracyjnych do wskazanych mi kwater na terenie naszej placówki.

IV Okres powojenny

Po wyzwoleniu powróciłam na gospodarstwo do Steklunku, na którym pracowałam sama, bo mąż jako inwalida był prawie niezdolny do pracy. Równocześnie pracowałam aktywnie w Kole Gospodyń Wiejskich i Kole Zjednoczonego Stronnictwa Ludowego.

Obecnie po przekazaniu gospodarstwa zamieszkujemy w Lipnie jako renciści.

Podpis: *S. Pracka*

Owiadczenie Niżej podpisany, Grefkowiec Zygmunt, zam. w Chudzewie 87-606 Chalin, stwierdzam, jako były komendant Placówki Z.W.Z. na gminę Chalin wiarygodność powyższych danych. Ob. Pracka Sabina wykonywała powierzone jej obowiązki dzielnie i z poświęceniem.

Podpis: *Gref*

Stwierdzam wiarygodność podpisu
12/XI 1944
Elżbieta Zawacka

Stwierdzam zgodność podpisu z oryginałem

Elżbieta Zawacka

II. Materiały uzupełniające relacje:
Pracka Sabina

1. Noty biograficzne (próbki biografium)
Sabiny Prackiej, rękopisoryg. + kop.
(brak autora) k. 2 s. 1-2
2. H. Augustowska, biografium Sabiny
Prackiej, [w:] Słowo biograficzne
konspiracji pomorskiej 1939-1945,
Wyd. FAFAk, t. XV, Toruń 1997, z. 3,
s. 145-146, bordiur. k. 1 s. 3-4

Próba biografii

Rel. 275/Pom.

Lipno
AK

terminowa placówka Chalini obrodu Lipno
242-12K 1941-45

✓ Pracka Sabina z d. Obrębska ps. "Jadwiga" urodz. 1902 r. w Kol. Chalin pow. Lipno, córka rolnika Władysława i Antoniny z d. Skrzypińska. Ukończyła Szkołę Podstawową w Chalinie pow. Lipno. Do roku 1936 prowadziła własny sklep spożywczy w Chalinie, mąż inwalida wojenny z pierwszej wojny światowej. Od 1936 - 1939 r. prowadziła wspólnie z mężem własne gospodarstwo rolne 10 ha w Steklunku pow. Lipno. Była członkinią Koła Gospodyń Wiejskich.

W czasie okupacji po wysiedleniu w 1940 r. zamieszkała z rodziną w Kol. Chalin, gdzie zarabiała na utrzymanie rodziny szyciem i trykotarstwem. Do ZWZ -AK zaprzysiężona razem z mężem Stanisławem w styczniu 1941 r. przez Z. Grefkowicza ps. "Chudziński", komendanta placówki AK w Chalinie. Pełniła funkcję łączniczki pomiędzy AK "Chudziński", a kwaterującym na terenie placówki szefem/sztabu Komendy Okręgu Pomorze "Gracjanem", ~~AK~~ jak również przeprowadzała członków konspiracji do wskazanych kwater. *między innymi*

Po wyzwoleniu powróciła na swoje gospodarstwo rolne. Jako rolniczka pracowała aktywnie w Kole Gospodyń Wiejskich w Steklunku oraz należała do ZSL. Przy KGW prowadziła kursy trykotarskie. Obecnie zamieszkuje w Lipnie, ul. 15 Grudnia 51.

Zbiory E. Zawackiej - rel. własna S.P.

Rel. 275/Pom.

Lipno
AK 2

Pracownica Sabina z d. Obrębska ps. "Jadwiga" urodz. 1902 r. w Kol. Chalin pow. Lipno, córka rolnika Władysława i Antoniny z d. Skrzypińska. Ukończyła Szkołę Podstawową w Chalinie pow. Lipno. Do roku 1936 prowadziła własny sklep spożywczy w Chalinie, mąż inwalida wojenny z pierwszej wojny światowej. Od 1936 - 1939 r. prowadziła wspólnie z mężem własne gospodarstwo rolne 10 ha w Steklunku pow. Lipno. Była członkinią Koła Gospodyń Wiejskich.

W czasie okupacji po wysiedleniu w 1940 r. zamieszkała z rodziną w Kol. Chalin, gdzie zarabiała na utrzymanie rodziny szyciem i trykotarstwem. Do ZWZ -AK zaprzysiężona razem z mężem Stanisławem w styczniu 1941 r. przez Z. Grefkowską ps. "Chudziński", komendanta placówki AK w Chalinie. Pełniła funkcję łączniczki pomiędzy "Chudzińskim", a kwaterującym na terenie placówki szefem sztabu Komendy Okręgu Pomorsze "Gracjanem", ~~jak również~~ jak również przeprowadzała członków konspiracji do wskazanych kwater *innych*

Po wyzwoleniu powróciła na swoje gospodarstwo rolne. Jako rolniczka pracowała aktywnie w Kole Gospodyń Wiejskich w Steklunku oraz należała do ZSL. Przy KGW prowadziła kursy trykotarskie. Obecnie zamieszkuje w Lipnie, ul. 15 Grudnia 51.

Zbiory E. Zawackiej - rel. własna S.P.

Pracka Sabina ps. „Jadwiga” (1898–1989),
łączniczka Obw. Lipno ZWZ–AK. 4

Urodzona w 1898 r. w Kolonii Chalin, pow. Lipno; córka Władysława i Antoniny z d. Skrzypińskiej. Posiadała wykształcenie podstawowe. Do 1936 r. prowadziła wspólnie z mężem Stanisławem sklep spożywczy w Chalinie. Później, do wybuchu wojny w 1939 r., prowadziła własne gospodarstwo rolne w Steklinku pow. Lipno. Była członkinią, później też przewodniczącą Koła Gospodyń Wiejskich.

W czasie okupacji, wysiedleni ze swego gospodarstwa, zamieszkali znów w Chalinie u jednego z rolników. Na utrzymanie zarabiała szyciem i trykotażem odzieży. (Mąż — inwalida dorywczo pracował jako stolarz).. Zaprzysiężona do ZWZ–AK w styczniu 1941 r. przez Zygmunta Grefkowicza ps. „Lis”, kmdta Plac. Chalin. Była łączniczką pomiędzy nim a Gustawem Olszewskim ps. „Gracjan”, szefem łączności Kmdy Okręgu Pomorze. Kilka razy przeprowadzała szefa Sztabu mjr. Józefa Chylińskiego i innych członków konspiracji do wskazanych kwater. Wykorzystywała przy tym znajomości z miejscowymi Niemcami sprzed wojny i z okresu okupacji (które powstawały dzięki jej usługom w zakresie krawiectwa i wyrobu trykotaży). Mieszkanie Prackich, oddalone od głównej szosy Dobrzyń n/Wisłą — Lipno (przez Jasień–Skępe i Dobrzyń–Sierpc) służyło jako punkt kontaktowy dla kmdta Obwodu, szefa łączności KO i innych oficerów Sztabu KO. Tu od łączników odbierali oni materiał informacyjno-wywiadowczy, stąd byli przez Pracką odprowadzani bocznymi ścieżkami w kierunku Skępego i Lipna.

Po wojnie Pracka z mężem i czwórką dzieci powróciła na własne gospodarstwo w Steklinku. Pracowała aktywnie w Kole Gospodyń Wiejskich, prowadząc kursy

trykotarskie. Z powodu słabego zdrowia sprzedali gospodarstwo i zamieszkali w Lipnie. Zmarła w 1989 r. w Lipnie.

Mąż jej Stanisław, inwalida wojenny, powstaniec wielkopolski (1896–1982), również był zaprzysiężonym żołnierzem ZWZ–AK. Współdziałał z żoną przy obsłudze punktu kontaktowego w ich domu w Chalinie. Przede wszystkim sprawdzał bezpieczeństwo szlaku, którym później przeprowadzani byli przez jego żonę i innych łączników oficerowie Sztabu KO Pomorze i ludzie przetrzucani do Generalnego Gubernatorstwa.

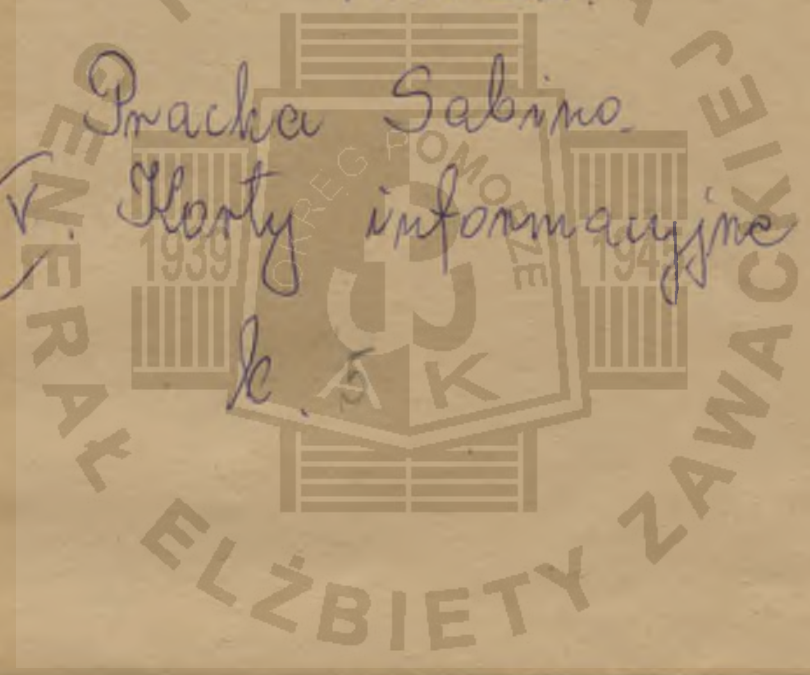
AP AK, T.: Augustowska H., Grefkowicz Z.; Rel.: Baranowska L.

*Słowa biograf. konspiracji pomorskiej
1939-1945, Toruń 1997, k. 3*

Helena Augustowska

J: K: 275/275 Pom. Lipno

Pracownia Sabina
Karty informacyjne
k. 5 K

1. ++
2. 275/Pow.
3. 2 WZ. AK
Lipno
4. Pracka Sabina 5. z d. Obrebska A
6. "Jadwiga" 7. Pracka
8. Władysław Antonina 9. ur. 1900 v. 1900
z d. Skrzypinska
10. Lipno, ul. 15 grudnia 50 11.
12. Relacja własna verbe
K 358/18853
MW 23232
1943
1941 plac Chab;

Od marca 1941. do 1945r. - *Łagrujarka*
Generacja K6 obs. dipno

275 / Perm.

Lipna 2

Pracka Sabina "Fadriya"

isovni deqiz ammetli ~~isovni~~ ka. Chalin

byde isovni ~~isovni~~ i pladovae Chalin

(ovredovani 2. gosplacivna dolznoe do
selci i izvnyy Augustovskij)

medicami Prackij Sabiny standardo prmit koublyy
tu d. Augustovska prymotka dokumant ^{na kore} ~~ovredovani~~
majer Michalyn 24-07 i gosplacivna. Nelyor Michalyn
zabrat se materialy.

(vloga d. Augustovskij)

kol. T. : Augustovskij Li, inip. Kiovi.) I / 1 / 5.1

WROCŁAWEK

3

PRACKA SABINA

z rel. Lucyny Augustowicz

Tę młodzieńca stałyś w punkt kontak-
tów. Między w kol. Chalin z Trzebnicy

A.M.

275 Pom

Lipno

4

Pracownia Labina ps. Jadwiga
inf. z ref. Lucyny Augustowskiej (216 P)
Pracownia Labina była tajemniczą misją
Komendy Placówki, a szefem tajemności
K Sztabu Okręgu Pomorza Krypt. "Reiz"
Informacja to podał z prof. Kowicz
jako dopisek do relacji Augustowskiej korespondencji
nr I 1977 r

DK
84

SZ 1984

Pracka Sabina

Lipno 5
LWZ-AK

zob. Lwiłkowski B., Polska
Podziemia na Kujawach...,
Tomii 2008, s. 288.

AK X'14

ARCHIWUM
Elżbiety Zawackiej
poz. 275
data wpływu 19.12.1977

Opisownia sk.
19. VI. 1984

Wzrost wstawa podwór
określenie przez Zygmunta
Jędrzejewicza

2) informacja w rel. 216P
Lucyja

ul. 15. Gmuderska 50
101.

ps. "Jadwiga"

K-275

Lipno

+ Pracka Sabina

Pracownia Sabina

